

Przedmiotowe zasady oceniania

z języka polskiego

w klasie szóstej szkoły podstawowej

Przedstawione kryteria oceniania zostały przygotowane:

- A. na podstawie programu nauczania języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej „Wyspy szczęśliwe” Grażyny i Jacka Kuleszów,
- B. w odniesieniu do planu wynikowego opracowanego przez Agnieszkę Jarosz-Mazurek i Dorotę Żbikowską.

Ocena	Uczeń:
celująca poziom wykraczający	<ul style="list-style-type: none"> • osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, • tworzy teksty o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • omawia kontekst historyczny dzieł literackich i innych tekstów kultury, • opracowuje zagadnienia historyczne i kulturowe związane z omawianymi tekstami oraz prezentuje je na forum klasy,
bardzo dobra poziom dopełniający	<ul style="list-style-type: none"> • bierze czynny udział w lekcji, • w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi (pytanie, prośba, rada, przestroga), • świadomie stosuje różne typy notatek, • wymienia polskich noblistów w dziedzinie literatury, • wymienia cechy rodzajów literackich, • wskazuje cechy ballady, bajki, fraszki, baśni, • wskazuje cechy reklamy, • objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady, • w utworze literackim wskazuje wątki poboczne, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, • redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list prywatny i oficjalny, podanie poprawnie pod względem formy i treści, • redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog i opis przeżyć wewnętrznych, • opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, • wskazuje informacje zawarte w słowniku wyrazów bliskoznacznych, słowniku frazeologicznym, słowniku poprawnej polszczyzny, • zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, • poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, • poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, • wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej, • wskazuje w wyrazach pochodnych przyrostki i przedrostki,

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia skróty od skrótowców, • rozwija skrótowce, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami, w zależności od stopnia, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przysłówkami nieodprzymiotnikowymi, • dzieli zaimki ze względu na znaczenie, • przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, • odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, • przedstawia zdanie złożone współrzędnie oraz proste zdanie złożone podrzędnie za pomocą schematu graficznego, • wydziela wtrącenia przecinkami, • dyskutuje na temat zagadnień poruszanych w lekturach, • uzasadnia własne opinie, • dyskutuje na temat wartości pozytywnych oraz ich przeciwieństw wpisanych w teksty kultury (np. praca, miłość, człowieczeństwo, bogactwo, patriotyzm).
<p style="text-align: center;">dobra</p> <p style="text-align: center;">poziom</p> <p style="text-align: center;">rozszerzający</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autor, narrator, czytelnik, słuchacz), • krótko prezentuje sylwetki najważniejszych pisarzy polskich (np. Jan Kochanowski, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Wisława Szymborska, Tadeusz Różewicz), • podaje najważniejsze miejsca i wydarzenia związane z historią Polski, • krótko omawia proces powstania filmu, • nazywa rodzaje literackie, • przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju, • klasyfikuje utwory epickie ze względu na stosunek czasu życia autora do czasu przedstawionego, • podaje cechy literatury fantasy i literatury fantastyczno-naukowej, • rozpoznaje balladę, • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, • wskazuje przesłanie utworu, • wskazuje wątek główny utworu, • wskazuje przenośnie i podejmuje próby objaśnienia ich znaczenia, • poprawnie zapisuje dialog, • redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, miejsca, krajobrazu, • redaguje plan ramowy i szczegółowy, • redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie, • redaguje notatkę z lektury, • stosuje różne typy notatek, • w wypowiedzi umieszcza opis przeżyć wewnętrznych, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego, słowniku wyrazów obcych, • dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, • poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka, • określa stronę czasownika, • przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, • rozpoznaje rzeczowniki o nietypowej odmianie, poprawnie je odmienia, • odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, • odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy,

	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie odmienia liczebnik zbiorowy, • dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, • wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, • rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu, • rozpoznaje przydawkę, okolicznik, dopełnienie, • zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, • określa relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniu złożonym, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, • stara się uzasadnić własne opinie.
<p>dostateczna</p> <p>poziom</p> <p>podstawowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, • odróżnia oficjalną sytuację komunikacyjną od nieoficjalnej, • podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta), • wskazuje strofę, wers, refren, rym, • rozumie pojęcie <i>wątek</i>, • posługuje się pojęciami związanymi z przedstawieniem teatralnym oraz tworzywem filmowym, • podaje podstawowe cechy komiksu, • rozpoznaje mit, legendę, bajkę, • rozpoznaje różne typy notatek, • rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania, • identyfikuje tekst reklamowy, • formułuje życzenia, gratulacje, przeprosiny, prośbę, podziękowanie, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, • opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, • redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, • podaje antonimy, • podaje synonimy • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • posługuje się słownikiem wyrazów obcych, słownikiem wyrazów bliskoznacznych i słownikiem frazeologicznym, • wskazuje i tworzy epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • rozumie pojęcia przenośnia, • stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych, • redaguje odtwórczy plan ramowy, • zna zasady dotyczące pisowni <i>ó-u, ż-rz, h-ch</i>, • zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zna zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami • poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, • gromadzi wyrazy pokrewne, • w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, • rozwija i tworzy podstawowe skróty, • rozpoznaje nieosobowe formy czasownika, • określa tryb, czas, osobę, liczbę, rodzaj i aspekt czasownika,

	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki i liczby, • odmienia liczebnik przez przypadki, • odróżnia przysłówki od wyrażenia przyimkowego, • stopniuje przymiotniki i przysłówki, • wie, jaka jest funkcja zaimków, • podaje przykłady spójników i przyimków, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • wskazuje podmiot i orzeczenie, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • wskazuje związek główny w zdaniu, • odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, • czyta lektury, • wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście.
<p>dopuszczająca</p> <p>poziom</p> <p>konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego, • klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. przygodowe, obyczajowe, podróżnicze, biograficzne), • podaje nazwiska wybitnych Polaków i bohaterów narodowych, • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • rozpoznaje komiks, • rozumie, czym jest morał, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, sprawozdanie, • wskazuje akapit, • wskazuje strofę, wers, • rozpoznaje epitety i porównania, • rozpoznaje elementy opisu przeżyć wewnętrznych w utworze, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu prywatnego i oficjalnego, • zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, • rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysówek, • rozpoznaje zaimki, • zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym, • odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • zna treść omawianych lektur, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.